

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	25 november 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-1839	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8232E36F	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	11 oktober 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	84175656	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Kloosterlaan 29 in Lage Vuursche

Op 11 oktober 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Eco-Niche namens Scala Projects B.V., voor de locatie Kloosterlaan 29 in Lage Vuursche (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-1839.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen en opzettelijke verstoren van de kerkuil.
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2024.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op volledige inwendige en uitwendige renovatie van het voormalig verpleeghuis Sint Elisabeth in het plangebied, de locatie wordt verbouwd tot twee zorgcentra voor dementerenden. De werkzaamheden die invloed hebben op verblijfplaatsen of individuen van bedreigde diersoorten zijn het volledig strippen van het gebouw en werkzaamheden aan onder andere het dak, dakkappen, spouwmuren en dakgoten. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid en vierde lid, van de wet voor wat betreft de kerkuil (*Tyto Alba*) en artikel 3.5, eerste lid tweede en vierde lid van de

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) voor de periode van 1 oktober 2021 tot en met 31 december 2024.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 17 november heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De kerkuil is beschermd op grond van artikel 3.1 en artikel 3.5 van de wet.

De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de kerkuil en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie en inrichting

Het gebouw staat al enkele jaren leeg. Renovatie en herontwikkeling van dit gebouw is een duurzamere oplossing dan nieuwbouw op een andere locatie, waarvoor ook weer materialen uit de natuur voor gebruikt zouden moeten worden. Verduurzaming van het pand zorgt er voor dat het gebouw weer een lange tijd mee kan gaan.

Werkwijzen en Planning

Door te kiezen voor renovatie in plaats van sloop-nieuwbouw is de impact op de omgeving zo klein mogelijk. Een ander voordeel is dat ook de bestaande verblijfplaatsen van de laatvliegers behouden kunnen blijven. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden de werkwijze en planning zodanig afgestemd dat er zo veel mogelijk buiten de kwetsbare periode van kerkuilen en de aanwezige vleermuissoorten gewerkt wordt. Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen worden de negatieve effecten geminimaliseerd.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaardcr mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de kerkuil heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". Voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege de volksgezondheid en verduurzaming van het gebouw door renovatie. U geeft hierover het volgende aan: *Door de herontwikkeling van het pand wordt voorzien in een woon- en zorgvoorziening voor ouderen. Er is een groeiende vraag naar voldoende woon- en zorggelegenheden voor ouderen. Met deze ontwikkeling wordt ook aangesloten bij provinciale en gemeentelijke doelen om te voorzien in (betaalbare) huisvesting en zorg voor ouderen.*

Uit de bijgevoegde stukken "rapport Demente in de provincie Utrecht" (Stafbureau Dienst MEC, 2006) en de "Provinciale Structuurvisie 2013-2028" (Provincie Utrecht, 2017) is inderdaad gebleken dat er sprake is van de behoefte aan zorgvoorzieningen voor ouderen.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk volksgezondheid en redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Kerkuil

De kerkuil is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één nest vastgesteld.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is zijn drie verblijfplaatsen vastgesteld, het betreft één zomer- en winterverblijf en twee zomer-, paar, en winterverblijfplaatsen. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één paar- en winterverblijfplaats vastgesteld.

Laatvlieger

De laatvlieger is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee zomer- en winterverblijfplaatsen vastgesteld.

Een kaart met de locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen van voornoemde soorten is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Kerkuil

Landelijk: De staat van instandhouding van de kerkuil is gunstig voor de populatie, verspreiding, leefgebied en ook in zijn totaliteit (sovon.nl). De populatietrend laat in de laatste 12 jaar een significante toename (<5% per jaar) zien. De populatiebroedvogels is in 2019 geschat op 3900-4100 individuen.

Regionaal: De populatieomvang van kerkuilen in de regio is onbekend. Kerkuilen zijn territoriaal en hebben een territorium van 60 tot 1.200 hectare groot. Omdat de nestlocatie zich in een bosrijke omgeving bevindt, wat over het algemeen een marginaal leefgebied voor kerkuilen vormt, zal het territorium eerder een omvang van 1.200 hectare dan van 60 hectare hebben. In deze regio wordt geen grote populatie kerkuilen verwacht. Er zijn dan ook weinig waarnemingen van kerkuilen bekend in de omgeving.

Lokaal: In de buurt van kasteel Drakensteijn in Lage Vuursche zijn enkele jaren geleden kerkuilen waargenomen en braakballen aangetroffen. Sinds drie jaar hangen hier twee kasten op een adres. Bij beide kasten is géén activiteit vastgesteld, zolang ze er hangen. De kasten zijn al drie jaar brandschoon gebleven.

De beschikbaarheid van een toegankelijke nestlocatie in een opengebroken gevel van een leegstaand gebouw, zal een belangrijke factor zijn voor de aanwezigheid van kerkuilen op de planlocatie. Het betreft slechts een enkel nest en het project heeft geen negatief effect op het foerageergebied.

Gewone dwergvleermuis

Landelijke: De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de algemeenste vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van onder andere de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste jaren wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2019). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig.

Regionaal: De precieze populatieomvang van gewone dwergvleermuizen in de regio is onbekend. Uit diverse monitoringsprojecten (NEM zoldertellingen 2014, Bat030 en VleerMUS) blijkt dat de soort regelmatig wordt waargenomen.

Lokaal: In het gebied rondom de planlocatie zijn 189 meldingen van de gewone dwergvleermuis bekend (NDFF). In

het verleden heeft een kraamkolonie gewone dwergvleermuizen in het reeds gesloopte klooster te hebben gezeten (mondelinge mededeling Sweco).

Ruige dwergvleermuis

Landelijke: De ruige dwergvleermuis is vleermuissoort die onder de regelmatige gasten valt, en is niet opgenomen op de Rode Lijst. De staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is in 2019 beoordeeld als onbekend. Er is een stijging van het aantal waarnemingen vanaf 1970, en een sterke toename in de laatste periode. In beide gevallen is die toe te wijzen aan de mogelijkheden om de ruige dwergvleermuis te determineren – na 1970 aan de hand van morfologische kenmerken en vanaf eind jaren '80 met de batdetector, waarmee de soort gemakkelijk kan worden opgespoord. Er zijn vanwege de determinatieproblemen in het verleden geen aanwijzingen voor toe- of afname in Nederland (verspreidingsatlas.nl)

Regionaal: De precieze populatieomvang van ruige dwergvleermuizen in de regio is onbekend. Uit diverse monitoringsprojecten (NEM zoldertellingen 2014, Bat030 en VleerMUS) blijkt dat de soort regelmatig wordt waargenomen.

Lokaal: In het gebied rondom de planlocatie zijn 29 meldingen van de ruige dwergvleermuis bekend (NDFF).

Laatvlieger

Landelijke: De laatvlieger is een algemeen voorkomende soort in Nederland en is opgenomen in de Rode Lijst als kwetsbaar. De staat van instandhouding is in 2019 beoordeeld als ongunstig-ontoereikend. Omdat laatvliegers vrijwel altijd overwinteren in zeer besloten en ontoegankelijke ruimten, zijn er geen betrouwbare gegevens van de ontwikkelingen in de aantallen overwintersaars. Ook zijn er niet voldoende systematisch verzamelde gegevens buiten de winterperiode om iets over trends te kunnen zeggen. In de laatste periode zijn laatvliegers op meer plaatsen waargenomen dan daarvoor, maar het is niet zeker of er sprake is van verandering in aantallen of in verspreiding. Een belangrijke reden voor de toename van het aantal vindplaatsen is het toegenomen gebruik van batdetectors in de laatste periode, waarmee de aanwezigheid van de laatvlieger eenvoudig kan worden vastgesteld (verspreidingsatlas.nl).

Regionaal: De precieze populatieomvang van laatvliegers in de regio is onbekend. Uit diverse monitoringsprojecten (NEM zoldertellingen 2014, Bat030 en VleerMUS) blijkt dat de soort regelmatig wordt waargenomen.

Lokaal: In het gebied rondom de planlocatie zijn 29 meldingen van de laatvlieger bekend (NDFF).

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden er twee nest- en verblijfplaatsen van de kerkuil, drie verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, één verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en twee verblijfplaatsen van de laatvlieger vernield, wordt de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soorten. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 en 5 van dit besluit en maken als zodanig onderdeel uit van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra voorschriften opgenomen voor de monitoring op de compenserende maatregelen van de laatvlieger.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de kerkuil en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Eco-Niche;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Baarn.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag en bijhorende bijlagen waaronder het activiteitenplan, worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan van oktober 2021 en ook de aanvullingen van 12 november 2021 (zie bijlage 4 en bijlage 5) moeten worden opgevolgd.

Na afloop van de werkzaamheden

11. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.
12. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen te blijven hangen tot de gewenningsperiode van de gerealiseerde permanente verblijfplaatsen verstreken is en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten.

Monitoring

13. Er dient monitoring plaats te vinden op de functionaliteit van de tijdelijke kasten voor laatvlieger. De monitoring dient minimaal toe te zien op of de laatvlieger gebruik maakt van de kasten. Indien mogelijk mag dit overdag plaatsvinden via een visuele inspectie.
14. De monitoring dient te starten in het eerstvolgende seizoen na plaatsing van de kasten en dient te worden uitgevoerd tot twee jaar na plaatsing van de kasten.
15. De rapportage over de monitoring dient uiterlijk op 31 oktober van het jaar waarop de monitoring is uitgevoerd ter beoordeling voorgelegd te worden aan de provincie Utrecht.

Bijlage 2: Kaart plangebied

(bron: "Activiteitenplan voor ontheffing kerkuilen en vleermuizen Kloosterlaan 29 te Lage Vuursche" van oktober 2021)

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

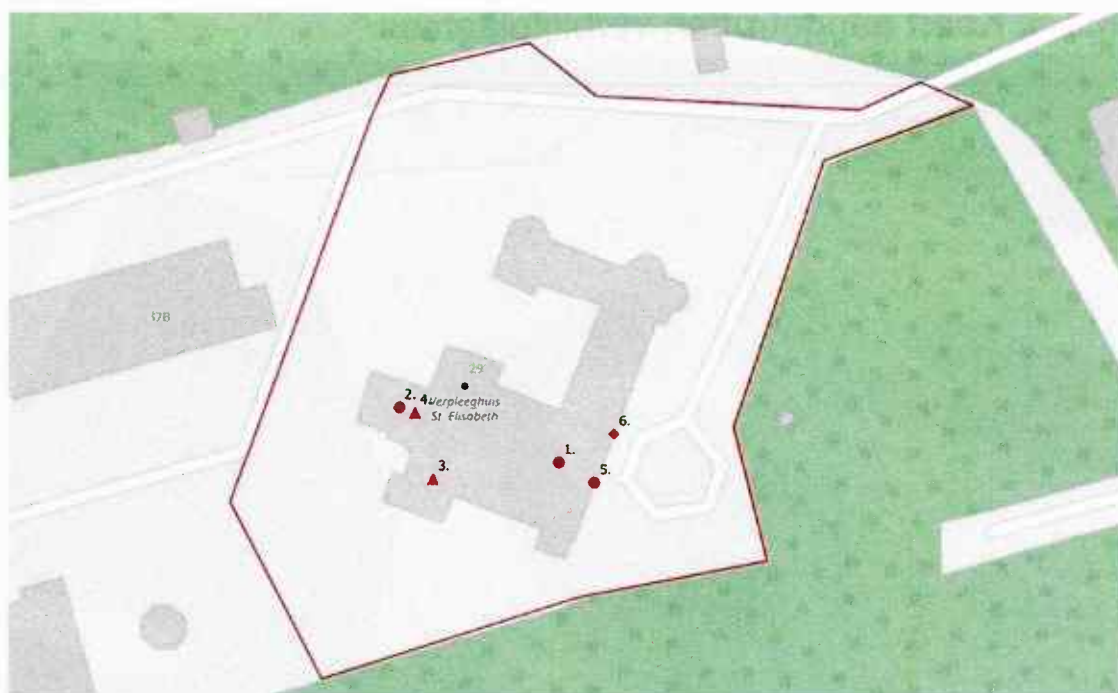
Figuur 2: nesten en functioneel leefgebied van uilen. Bron kaartondergrond: OpenStreetMaps.

Nestlocatie en invliegopening.

Detail in- en uitvliegopening.

Functies:

● zomer-, winterverblijfplaats

▲ zomer-, paar-, winterverblijfplaats

◆ paar-, winterverblijfplaats

— essentiële vliegroute

— vliegroute

--- vliegrichting

□ essentieel foeragegebied

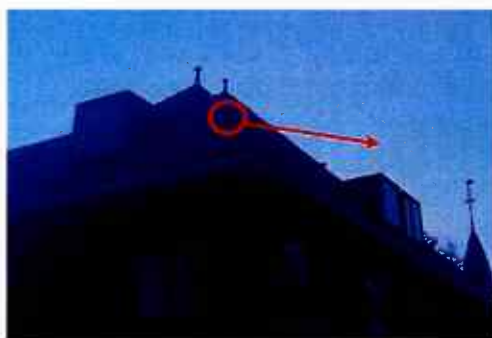
□ foeragegebied

□ plangebied

0 25 m

Figuur 3: verblijfplaatsen van vleermuizen. Bron kaartondergrond: OpenStreetMaps.

Nr 1. laatvlieger uit dak.

Nr 3. gewone dwergvleermuis onder nokpan.

Nr 2. laatvlieger uit dak (rechts) en nr 4. gewone dwergvleermuis uit dakrand technische ruimte (links)

Nr 5. gewone dwergvleermuis (links) en nr. 6 ruige dwergvleermuis in zonnenscherm (rechts).

(Bron: "Vervolgonderzoek vogels (uilen, gierzwaluwen) en vleermuizen Kloosterlaan 29 te Lage Vuursche" van september 2021)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

5.1 Ecologische begeleiding

1. In een Ecologisch werkprotocol wordt de ecologische begeleiding uitgewerkt en worden maatregelen opgenomen wat te doen indien men tijdens de werkzaamheden een gewerveld dier aantreft (**paragraaf 5.9**).
2. Vooraf aan verstorende werkzaamheden nabij nesten of verblijfplaatsen van beschermde dieren, controleert de ecooloog of ter plaatse dieren aanwezig zijn. Naast kerkuilen en vleermuizen geldt dit ook voor, potentiële verblijfplaatsen van marterachtigen (o.a. steenmarter) en soorten die onder een vrijstellingsregeling vallen (**paragraaf 5.8**).
3. Wijzigingen van de werkzaamheden en planning en afwijking van de voorschriften uit de ontheffing, de mitigerende maatregelen uit dit Activiteitenplan en het ecologisch werkprotocol worden vooraf altijd besproken met de ecooloog.

5.2 Voorkomen doden van individuen

Het doden van individuen wordt op de volgende manier voorkomen:

1. Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode (**paragraaf 5.3**).
2. Aanbieden van tijdelijke, alternatieve verblijfplaatsen (**paragraaf 5.4**).
3. De vaste verblijfplaats van kerkuilen wordt ongeschikt gemaakt, zodat afwezigheid van eieren of jonge vogels gegarandeerd is (**paragraaf 5.8**).
4. Voor vleermuizen is het niet mogelijk is om de vaste verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Daarom wordt ter plaatse van vaste verblijfplaatsen inclusief de invloedzone van de werkzaamheden alleen buiten de kwetsbare periode gewerkt (**paragraaf 5.8**).
5. In een Ecologisch werkprotocol (**paragraaf 5.8**) wordt de ecologische begeleiding (**paragraaf 5.1**) uitgewerkt en worden maatregelen opgenomen wat te doen indien men tijdens de werkzaamheden een gewerveld dier aantreft.

5.3 Kwetsbare periode en fasering

5.3.1 Kerkuilen

Voor dit project is het broedseizoen de meest kwetsbare periode voor de kerkuilen, ofwel de periode februari t/m augustus (Kennisdocument, blz. 23).

De huidige nestlocatie wordt buiten de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt (**paragraaf 5.8**) en pas nadat de tijdelijke voorzieningen aanwezig zijn (**paragraaf 5.4**) & de gewenningsperiode verstreken is (**paragraaf 5.6**). Als de huidige nestlocatie ongeschikt is gemaakt en de ecooloog heeft vastgesteld dat de kerkuilen afwezig zijn, kunnen de werkzaamheden ook in de kwetsbare periode worden uitgevoerd, mits rekening wordt gehouden met de kwetsbare periode van vleermuizen (zie 5.3.2).

5.3.2 Vleermuizen

Voor dit project is de winterperiode de meest kwetsbare periode, ofwel van november t/m maart. In de winter is er namelijk geen voedsel beschikbaar, is het koud en zijn vleermuizen minder mobiel en in winterslaap. De zomer is bij dit project de minst kwetsbare periode. Op de planlocatie is namelijk geen kraamverblijfplaats aanwezig en in de zomer is er voldoende voedsel en warmte. Vleermuizen zijn voldoende mobiel en het is eenvoudiger om in de directe omgeving de als alternatief aangeboden of andere aanwezige verblijfplaatsen te vinden.

Zodra het kerkuilennest ongeschikt is gemaakt, moet bij werkzaamheden op de zolder en dak nog altijd rekening worden gehouden met de kwetsbare periode van vleermuizen. Voor vleermuizen verstorende werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode van **april t/m oktober**, omdat het dak vele openingen en kieren heeft en er een hele zijgevel is opengebroken. Het is daardoor ondoenlijk de zolder en het dak voor vleermuizen ongeschikt te maken. Bovendien moeten het dak of in ieder geval de dakpannen er ook af tijdens de renovatie. Tegelijkertijd worden maatregelen genomen om de vleermuizen te ontmoedigen (**paragraaf 5.8**) en zijn tijdelijke voorzieningen aanwezig (**paragraaf 5.4**) waarvan de gewenningsperiode verstreken is (**paragraaf 5.6**).

In de kwetsbare periode, dus in de periode november t/m maart, worden op zolder en dak alleen werkzaamheden verricht als de werkzaamheden al vollop gaande zijn in oktober en in hetzelfde hoge tempo doorlopen. Op dat moment zijn vleermuizen namelijk voldoende ontmoedigd om op de zolder te verblijven.

Tabel 1: ecologische voorwaarden voor de planning

<i>Werkzaamheden</i>	<i>Ecologische voorwaarden</i>	<i>Periode</i>
Plaatsen tijdelijke kerkuilenkasten	zie 5.4	Plan: sept t/m okt 2021
Ophangen tijdelijke vleermuiskasten	Vóór januari 2022 & zie 5.4	Plan: sep 2021 t/m jan 2022
Ongeschikt maken kerkuilennest	Niet eerder dan 3 maanden na plaatsen kasten & buiten de kwetsbare periode & zie 5.8	Plan: jan 2022 of sep 2022 (sep t/m jan)
Rooien begroeiing	nooit wanneer er nesten in gebruik zijn (grootste kans op broedgevallen tussen 15 maart en 15 juli) & zie 5.8	Bij voorkeur in de winterperiode
Werkzaamheden aan ruimtes met kerkuilennest: dakgoot en zolder	Pas na ongeschikt maken & controle op afwezigheid van kerkuilen door een ecooloog & buiten kwetsbare periode voor vleermuizen zie 5.8	Plan: op z'n vroegst vanaf april 2022 (i.v.m. vleermuizen) of vanaf sep 2022
Werkzaamheden aan ruimtes met vleermuisverblijfplaatsen: dak, technische ruimte, zolder en buitenzonweringen	buiten de kwetsbare periode voor vleermuizen, tenzij aanvullende maatregelen getroffen zijn & zie 5.3/5.8	Plan: apr t/m okt (en door mits structureel aanhoudende werkzaamheden)
Alle overige werkzaamheden	Rekening houden met broedseizoen vogels & zorgplicht & zie 5.1/5.9	Alert in periode 15 maart t/m 15 juli
Verwijderen tijdelijke kerkuilenkasten	Niet eerder dan 3 maanden na realisatie permanente verblijfplaatsen en mits er geen kerkuilen in zitten & zie 5.4/5.6	Plan: laten hangen
Verwijderen tijdelijke vleermuiskasten	Niet eerder dan 3 maanden na realisatie permanente verblijfplaatsen en mits er geen vleermuizen in zitten & zie 5.4/5.6	Plan: laten hangen

5.4 Tijdelijke verblijfplaatsen

5.4.1 Kerkuilen

Binnen een straal van 500 meter dienen twee tijdelijke kerkuilennestlocaties gerealiseerd te worden.

Als 1^e tijdelijke kerkuilennestlocatie is het in onbruik geraakte elektriciteitsgebouw aan de rand van de planlocatie gekozen, omdat dit een beschut gelegen gebouw direct grenzend aan het groen en buiten de invloedzone van de werkzaamheden is. Het gebouw heeft ramen via welke een toegang van minimaal 15 x 15 cm gecreëerd wordt. Binnen het gebouw wordt bovenin een kerkuilenkast geplaatst. Voorbeelden van geschikte kerkuilenkasten staan in **bijlage 5a**.

Afbeelding 1: Locatie tijdelijke kerkuilenkasten (bron: Kaartgegevens ©2021 Google).

Uitvoerbare mogelijkheden voor een tweede tijdelijke kerkuilennestlocatie ontbreken op de planlocatie, maar binnen 500-800 meter zijn sinds drie jaar twee kerkuilenkasten aanwezig nabij Drakesteijn. Deze nestkasten zijn tot op heden nog niet in gebruik genomen door kerkuilen (mededeling Vogelwerkgroep Gooi en Omstreken). De aanwezigheid van het kerkuilennest op de planlocatie kan daar de van reden zijn. Gezien de bosrijke omgeving is het aannemelijk dat de kerkuilen een groot territorium hebben en dat de ongebruikte kerkuilenkasten daardoor binnen het territorium liggen. De twee kerkuilenkasten zijn daarom, naast de tijdelijke nestlocatie op de planlocatie, geschikt als 2^e alternatief voor een tijdelijke kerkuilennestlocatie.

De tijdelijke kerkuilen nestlocaties blijven beschikbaar tot minimaal 3 maanden nadat de permanente mitigatie gerealiseerd is.

5.4.2 Vleermuizen

Binnen een straal van 200 meter worden 24 tijdelijke voorzieningen gerealiseerd (zie onderstaande tabel). Ondanks dat de verblijfplaatsen in het dak (2x laatvlieger en 2x gewone dwergvleermuis) behouden worden, is het nodig om tijdelijke verblijfplaatsen aan te bieden, aangezien tijdens de werkzaamheden sprake is van verstoring.

Tabel 5: aantal benodigde tijdelijke voorzieningen

soort	Aantal verblijfplaatsen	Tijdelijke voorzieningen
Laatvlieger	2	8 aan gebouwen
Gewone dwergvleermuis	3	12 aan gebouwen en bomen
Ruige dwergvleermuis	1	4 aan bomen
totaal	6	24

Voor de benodigde voorzieningen zijn gebouwen en bomen geselecteerd, die in een beschutte parkachtige omgeving met volop foerageermogelijkheden staan en ook buiten de invloedzone van de werkzaamheden liggen, zie onderstaande afbeelding.

Afbeelding 3: voorstel plaatsing tijdelijke kasten vleermuizen (bron: Kaartgegevens ©2021 Google).

Een ecooloog geeft advies over de positionering en het type van de vleermuiskasten. Hierbij wordt rekening gehouden met factoren zoals de oriëntatie, hoogte en de ligging ten opzichte van de huidige verblijfplaats, vliegroutes en foerageergebieden. Voorbeelden van hiervoor geschikte vleermuiskasten staan in **bijlage 5b**.

Bijlage 5: tijdelijke kasten

5a Kerkuilen

Wat de locatie van de kerkuilenkasten betreft, hier een paar eisen op een rijtje:

- Ongestoorde, donkere en stille locatie;
- In een schuur of gebouw;
- Bij voorkeur op ca. 6 tot 8 meter hoogte.

Afbeelding 18: waveka.nl: kerkuilbroedkast-nr-23.

Afbeelding 19: vivarapro.nl: UK-KE-01-Nestkast-Kerkuil.

5b Vleermuizen

Wat de locatie van de vleermuiskasten betreft, hier een paar eisen op een rijtje:

- Vleermuizen houden van warm: zuid- en westgevels hebben de voorkeur;
- Daarnaast heeft spreiding van de kasten de voorkeur: dan kunnen ze kiezen tussen warme of koelere hangplaats. Op meerdere gevel-oriëntaties 1 kast inbouwen is mooi, maar 2 aan 2 is ook prima;
- Vleermuizen landen als ze aan komen vliegen op een ruw oppervlak: hout en steen zijn ruw genoeg van zichzelf;
- Ze hebben ca. 2 meter hoogte nodig om zich te laten vallen en uit te vliegen; dat betekent op minimaal 3 meter hoogte plaatsen;

De kast niet direct onder een buitenlamp, lantaarnpaal of verlicht raam inbouwen (ze zijn en beetje lichtschuw) en niet met een boom er pal voor (manoevreerruimte bij uitvliegen).

Afbeelding 20: *Vivara pro VK WS01* (29 x 40 x 7 cm).

Afbeelding 21: *Vivara pro VK WS02* (38 x 50 x 7 cm).

Afbeelding 22: *Vivara pro VK WS03* (29 x 44 x 9 cm).

Afbeelding 23: *Faunaprojecten VMT1* (50 x 25 x 5 cm).

5.5 Permanente verblijfplaatsen

5.5.1 Kerkuilen

In het gebouw worden twee permanente kerkuilen nestlocaties op de zolder ingebouwd. De locaties voor de permanente nestlocaties zijn met de architect en de ecooloog besproken en worden door de architect bouwtechnisch nog uitgewerkt. De in-/uitvliegopeningen komen iets hoger op het dak te liggen (dan de oorspronkelijke in-/uitvliegopening bij de dakgoot).

Deze nestplaatsen voldoen aan de volgende eisen:

- Situering aan de binnenzijde van een ongebruikte zolderruimte;
- Zolderruimte met afmetingen, waarbinnen een standaard kerkuilenkast geplaatst kan worden;
- Uitvliegopening van minimaal 15 x 15 cm;
- Inspectieluik, zodat de kast gecontroleerd en schoongemaakt kan worden.

De locaties van de permanente nesten en voorbeelden van details en de (nog uit te werken) vormgeving van de nestplaatsen staan in **bijlage 6a**.

De tijdelijke nestlocaties kunnen tevens als extra roestlocaties fungeren.

5.5.2 Vleermuizen

In het gebouw worden de volgende permanente verblijfplaatsen gerealiseerd:

Tabel 6: aantal permanente voorzieningen

soort	Aantal verblijfplaatsen	Permanente kasten
Ruige dwergvleermuis	1	4 voorzieningen
Laatvlieger	2	2 (behoud bestaand verblijf)
Gewone dwergvleermuis	3	2 (behoud bestaand verblijf) + 4 voorzieningen
Subtotaal	6	4 (behoud bestaand verblijf) + 8 voorzieningen
Gewone dwergvleermuis	n.v.t.	1 kraamkast (extra)

De locaties voor de permanente voorzieningen zijn met de architect en de ecooloog besproken en worden door de architect bouwtechnisch nog uitgewerkt.

In het gebouw worden vier verblijfplaatsen behouden, door ze in het dak in te bouwen. Deze verblijfplaatsen voldoen aan de volgende eisen:

- Situering aan de binnenzijde van de zolder (binnen de isolatie).
- Een omvang die vergelijkbaar is met minimaal vier standaard enkellaags vleermuiskasten met ieder een eigen uitvliegopening.
- Een hoogte tussen twee platen van 2 tot 2,5 cm, zodat de vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) buik/rug-contact hebben met de wanden van hun verblijf.
- Als materiaal wordt een onbehandeld, ruw materiaal gebruikt, zoals hout, houtbeton of een steenachtig materiaal.
- Minimaal vier in-/uitvliegopeningen via het dak (of een direct daarop aansluitende gevel) van ca. 2 bij 10 cm.

De locaties van de permanente verblijfplaatsen en voorbeelden van de (nog uit te werken) vormgeving van de verblijfplaatsen staan in **bijlage 6b**.

Daarnaast worden minimaal acht permanente voorzieningen gerealiseerd, die de verblijfplaatsen in de buitenzonweringen mitigeren. In de holle ruimtes van de dakgoten worden verspreid rondom het gebouw permanente voorzieningen voor vleermuizen gerealiseerd. Deze voorzieningen bieden mogelijkheden voor meer verblijfplaatsen dan de acht benodigde verblijfplaatsen. Doordat de voorzieningen rondom het gebouw gerealiseerd worden, wordt ook rekening gehouden met rivaliteit en territorialiteit van gewone en ruige dwergvleermuizen tijdens het paar seizoen.

Deze verblijfplaatsen voldoen aan de volgende eisen:

- In-/uitvliegopeningen onder de dakgoot door sleuven van ca. 2 bij 10 cm te creëren bij de gevel, zodat vleermuizen op de gevel kunnen landen en naar binnen kunnen kruipen. Creëer elke ca. 5 meter een opening.
- Gebruik van ruw, onbehandeld materiaal aan de binnenzijde van de dakgoot, zoals hout, houtbeton of steenachtig materiaal;

De locaties van de permanente verblijfplaatsen en voorbeelden van de (nog uit te werken) vormgeving van de verblijfplaatsen staan in **bijlage 6c**.

Tot slot wordt als extra voorziening een kraamkast in de spouwmuur van de nieuwbouw ingebouwd. Het is kansrijk om een kraamkast in te bouwen, aangezien er in het verleden in het aangrenzende klooster een kraamkolonie heeft gezeten. Deze verblijfplaats voldoet aan de volgende eisen:

- In-/uitvliegopeningen op minimaal drie meter hoogte en op een donkere locatie (niet direct boven een raam of nabij buitenverlichting);
- Stapeling van minimaal drie inbouwelementen boven elkaar, om een warmtegradiënt te creëren;
- Landingsoppervlak van ruw materiaal (baksteen, beton, hout) op de gevel onder de in-/uitvliegopening van minimaal 15 cm lang en over de hele breedte van de in-/uitvliegopening.

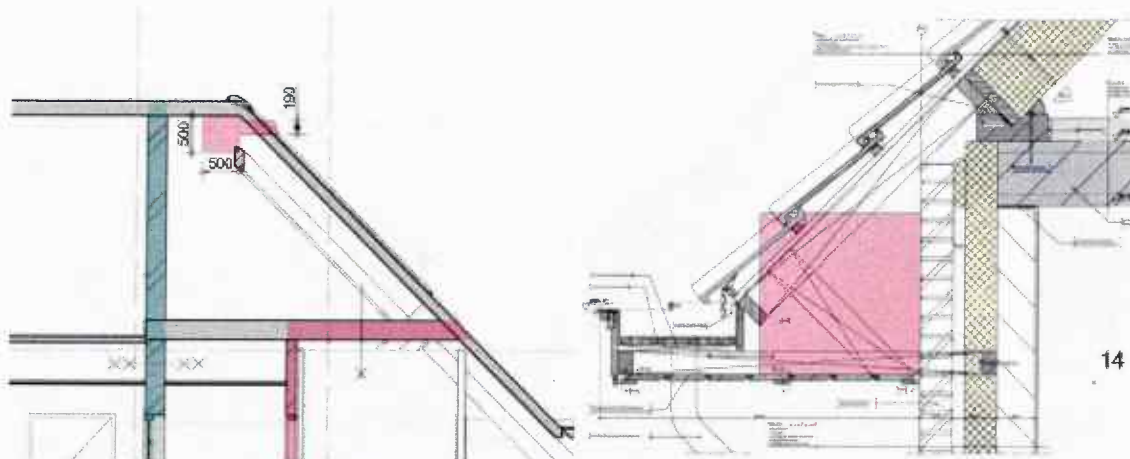
De locatie van de kraamkast en voorbeelden van voor dit project geschikte permanente vleermuis inbouw kraamkasten staan in **bijlage 6d**.

Bijlage 6: permanente voorzieningen

6a Kerkuilen: nestlocaties op zolder

Afbeelding 24: Nieuwe situatie doornede C-C' uitsnede van de zolder (bron: Arco Architecten, oktober 2021).

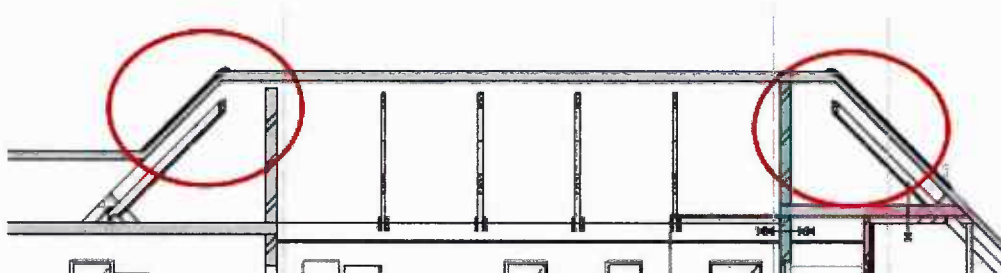
Afbeelding 25: Principe detail in te bouwen kerkuilenvoorziening. Het roze blok heeft afmetingen van 50x50 cm, waaruit blijkt dat een nestplaats naast de dakgoot waarschijnlijk te krap wordt (bron: Arco Architecten, 10-09- 2021).

Tabel 8: afmetingen van standaard kerkuilenkasten

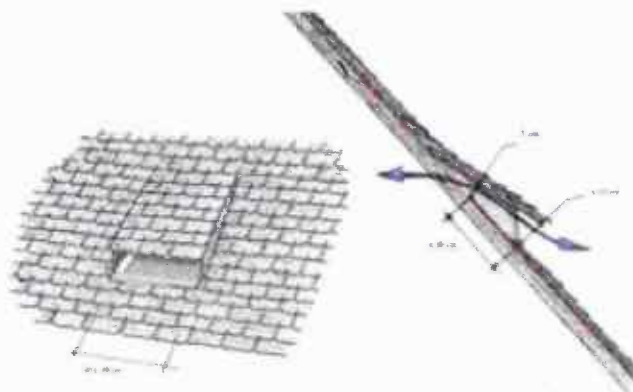
kast	Lengte (cm)	Breedte (cm)	Hoogte (cm)	Opening (cm)
Kennisdocument	40	75	45	12,5x15
Vivara	35	85	45	11x11
Vivara pro	36,5	56	43	11x11
Waveka	50	100	50	14x19
WGNL	48	80	50	15x15
Katoenkiekers	40	80	40	15x15
Tuinkerker	37	86	44	
Overkoepelend	40	80	45	15x15

De rechthoekige kast heeft een tussenschot op 35 cm van de breedte en met een hoogte van 20 cm. De kast dient afsluiten te worden met een deksel of luik ten behoeve van inspectie en schoonmaak.

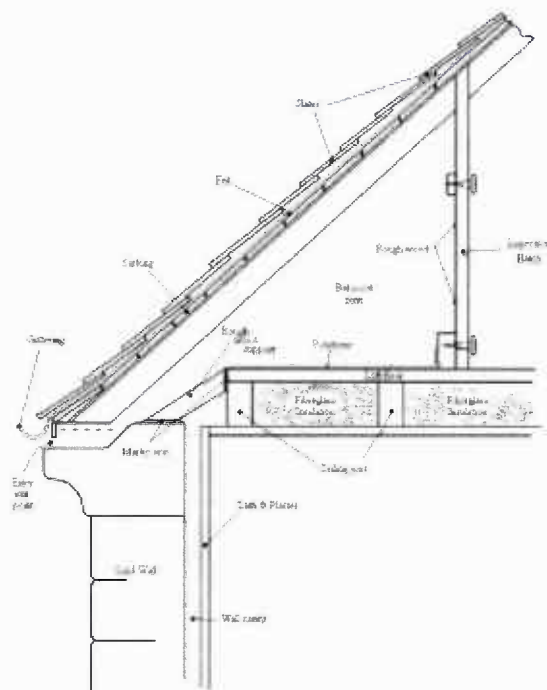
6b Vleermuizen: behoud verblijfplaatsen op zolder

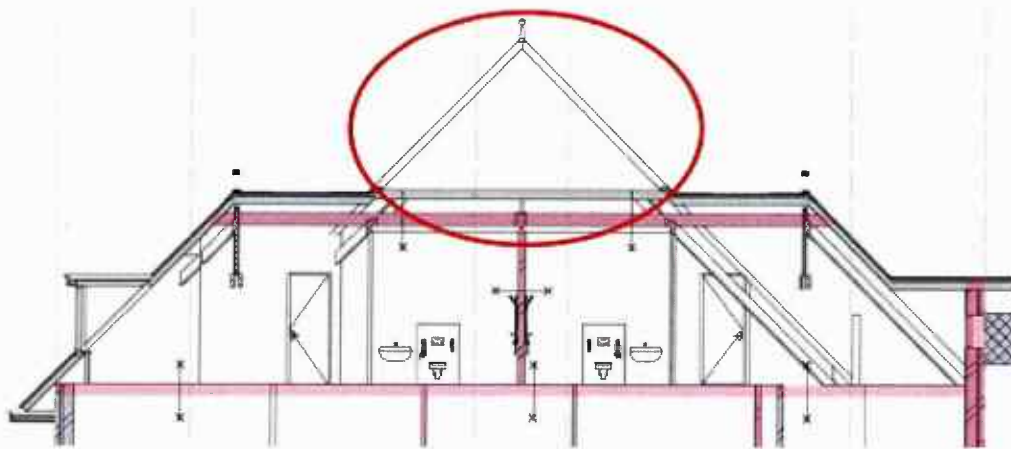
Afbeelding 26: Nieuwe situatie doornede B-B' uitsnede van de zolder (bron: Arco Architecten, oktober 2021).

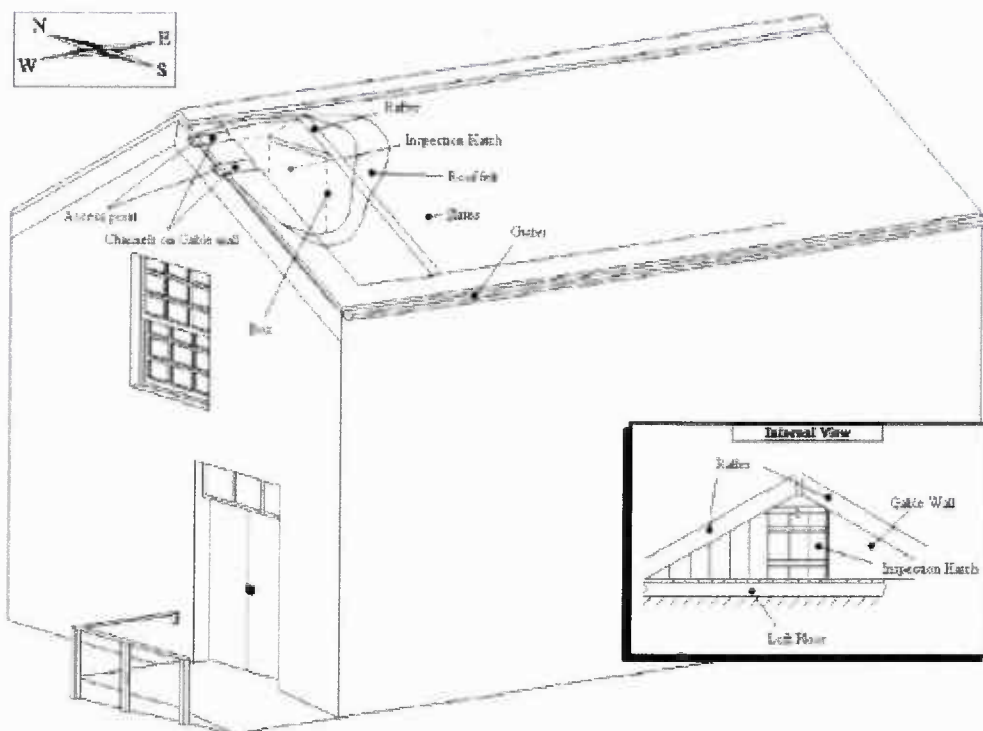
Afbeelding 27: voorbeeld opening in dak voor vleermuizen (Agentschap Bos en Natuur, april 2009).

Afbeelding 28: voorbeeld in te bouwen vleermuisvoorziening (Bat Conservation Trust (2006).

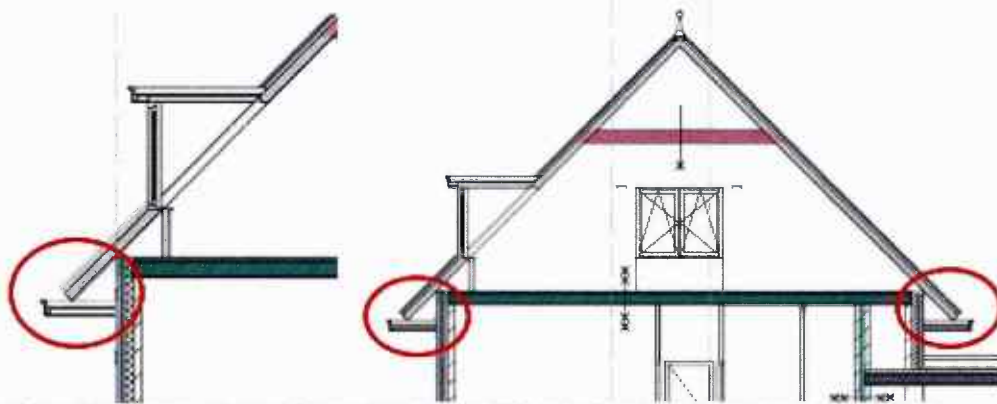

Afbeelding 29: Nieuwe situatie doornede A-A' uitsnede van de zolder (bron: Arco Architecten, oktober 2021).

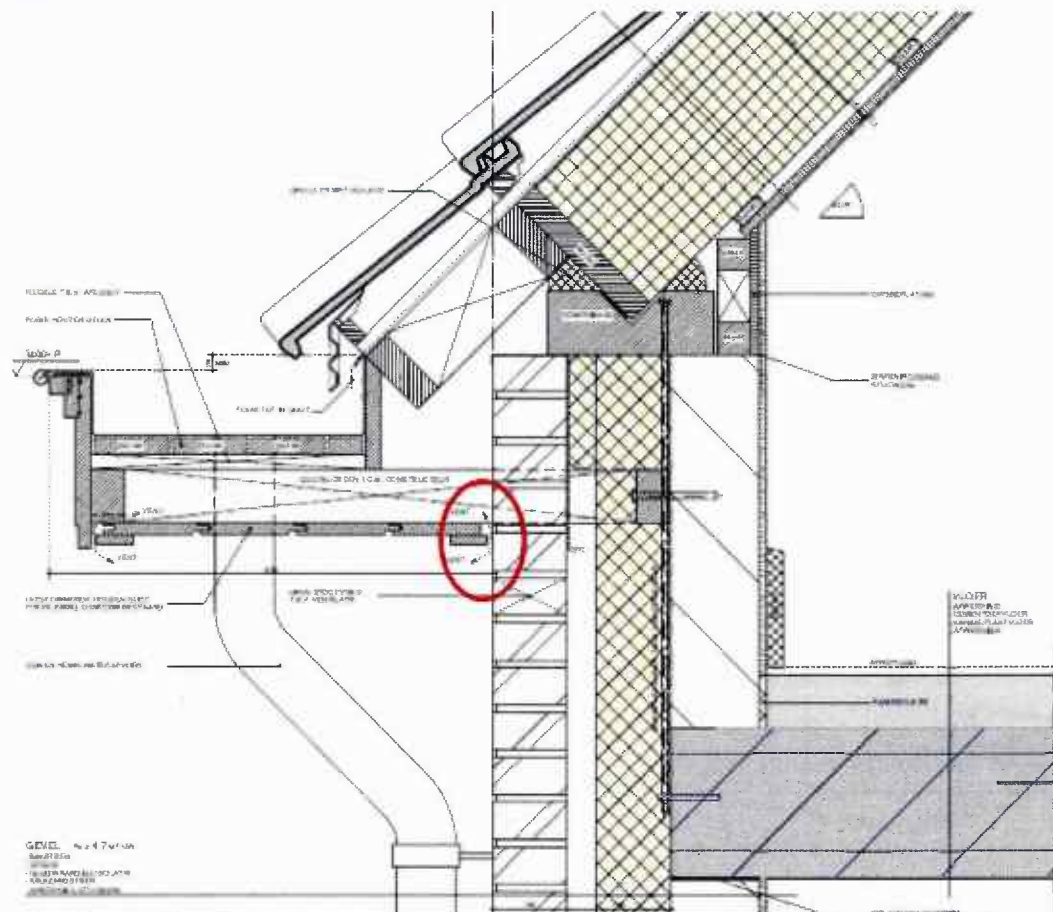

The Coach House, Aden Country Park, Aberdeenshire
 Afbeelding 30: voorbeeld in te bouwen vleermuisvoorziening (Bat Conservation Trust (2006).

6c Vleermuizen: verblijfplaatsen in dakgoot

Afbeelding 31: Nieuwe situatie doornede B-B' uitsnede van de zolder (bron: Arco Architecten, oktober 2021).

Afbeelding 32: locatie voor opening vloermuizen elke 5 meter (bron: Arco Architecten, 10-09-2021).

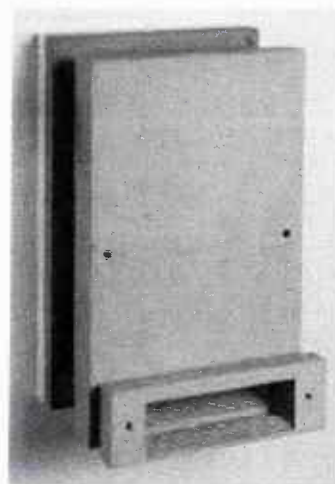
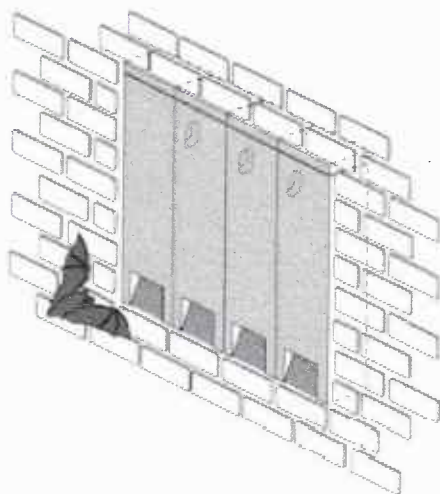
6d Vleermuizen: kraamkast in spouwmuur nieuwbouw

Afbeelding 33: Nieuwe situatie plattegrond 1^e verdieping uitsnede van de nieuwe aanbouw (bron: Arco Architecten, oktober 2021).

Afbeelding 34: Vivara Pro IB VL01 en 02 (21 x 50 x 16 cm en 21 x 50 x 6 cm).

Afbeelding 35: Waveka Schwegler 2FR (H 47,5 x B 20 x D 12,5 cm).

Waveka Schwegler 3FE (basiselement H 40 x B 25 x D 5 cm) + (achterwand H 40 x B 25 x D 10 cm) + (aansluitstuk H 7,7 x B 25 x D 3 cm).

Afbeelding 36: Faunaprojecten VMPM3 en VMPM3u schakelbare inbouwkasten (48,7 x 22 x 14,5 cm).

5.6 Gewenningsperiode

De bestaande vaste verblijfplaatsen blijven functioneel, totdat de gewenningsperiode van de tijdelijke voorzieningen verstreken is (zie tabel 7). In deze periode zijn beide voorzieningen aanwezig: bestaande verblijfplaatsen en tijdelijke voorzieningen. Daarna mogen de bestaande verblijfplaatsen verstoord en/of verwijderd worden, mits er op dat moment geen vleermuizen of kerkuilen inzitten.

De tijdelijke voorzieningen blijven minimaal functioneel, totdat de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en de in de tabel aangegeven gewenningsperiode verstreken is. In de gewenningsperiode zijn beide voorzieningen aanwezig: de tijdelijke voorzieningen en de permanente voorzieningen. Daarna mogen de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd, mits er op dat moment geen vleermuizen of kerkuilen inzitten. Bij dit project blijven de tijdelijke kasten zo mogelijk hangen.

Tabel 7: gewenningsperiode tijdelijke voorzieningen

<i>soort</i>	<i>Tijdelijke kasten plaatsen vooraf aan werkzaamheden</i>	<i>Tijdelijke kasten verwijderen na afloop werkzaamheden (indien gewenst)</i>
Kerkuilen	3 maanden*	3 maanden
Laatvlieger (zomerverblijfplaats)	3 maanden	3 maanden
Gewone dwergvleermuis (zomerverblijfplaats)	3 maanden**	3 maanden
Gewone dwergvleermuis (paarverblijfplaats)	6 maanden voor parseizoen***	3 maanden
Ruige dwergvleermuis (paarverblijfplaats)	1 maand	1 maand

* werkzaamheden mogen in de laatste maand worden gestart. Bij voorkeur al in de periode september-december plaatsen.

** bij voorkeur in de periode april-oktober plaatsen.

*** werkzaamheden mogen al na 3 maanden worden gestart.

5.7 Monitoring

Monitoring van kerkuilen, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is niet nodig. Van deze soorten is bewezen welk type inbouwkasten en voorzieningen functioneren ter mitigatie.

Aangezien de laatvliegerverblijfplaatsen in het dak behouden worden, wordt monitoring ten aanzien van laatvlieger ook niet nodig geacht.

Wel wordt overwogen om een webcam op het kerkuilennest te richten. Zodra deze in gebruik wordt genomen kunnen de beelden ten behoeve van natuureducatie en voor de bewoners, omwonenden en de Vogelwerkgroep Gooi en Omgeving live gevolgd worden.

5.8 Overige maatregelen

5.8.1 Nest kerkuilen ongeschikt maken

Het bestaande nest wordt buiten de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt, nadat de alternatieve nestlocaties zijn aangeboden en gewenningsperiode van deze nestlocaties verstreken is. De kwetsbare periode is van februari t/m september. Dit betekent dat het nest in **januari 2022** of **na september 2022** ongeschikt gemaakt kan worden op voorwaarde dat de alternatieve nestlocaties er al 3 maanden hangen.

Het nest wordt ongeschikt gemaakt door te zorgen voor daglichttoetreding of kunstverlichting en door het aanwezige nestmateriaal te verwijderen. De in-/uitvliegopening wordt dichtgezet. Vooraf aan de werkzaamheden wordt een controlebezoek door de ecooloog uitgevoerd, om uit te sluiten dat er nog kerkuilen in het gebouw aanwezig zijn.

5.8.2 Voorkomen verstoring vleermuizen nabij de bestaande verblijfplaatsen

Normaliter adviseren wij altijd om alle mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen ongeschikt te maken, voordat de versturende werkzaamheden starten. Bij dit project wijken wij hiervan af, omdat ondoenlijk is om het dak en de zolder in zijn geheel ongeschikt voor vleermuizen te maken gezien de vele kieren en openingen in het dak. Daarom wordt gekozen voor de combinatie van:

- 1) Uitvoering van werkzaamheden aan zolder en dak buiten de kwetsbare periode;
- 2) Ontmoedigen vleermuizen op de zolder en in het dak en
- 3) Handmatige en voorzichtige demontage nabij verblijfplaatsen.

De werkzaamheden aan het dak en op de zolder dienen in minst kwetsbare periode, ofwel van **april t/m oktober**, en na de gewenningsperiode van 3 maanden voor de tijdelijke kasten, te worden uitgevoerd. Aanvullend gelden de volgende mitigerende maatregelen:

- maak gebruik van felle verlichting om vleermuizen te ontmoedigen;
- verwijder dakpannen en loodslabbes en demonteer overige delen van dakhout, dak en dakkapellen voorzichtig en handmatig;
- klap de buitenzonweringen 's nachts (nadat vleermuizen zijn uitgevlogen) open en verwijder ze de dag erna na controle door de ecooloog dat vleermuizen afwezig zijn;
- leg het werk direct stil en neem contact op met de ecooloog, indien een vleermuis wordt aangetroffen. De ecooloog treft ad hoc maatregelen om de vleermuis te beschermen (bijvoorbeeld door de vleermuis in een van de tijdelijke kasten over te brengen);
- in de kwetsbare periode, dus in de periode november t/m maart, worden op zolder en dak alleen werkzaamheden verricht als de werkzaamheden al vollop gaande zijn in oktober en in hetzelfde hoge tempo doorlopen. Op dat moment zijn vleermuizen namelijk voldoende ontmoedigd om op de zolder te verblijven.

5.8.3 Lichtverstoring tijdens de bouw vermijden

Tijdens de bouwwerkzaamheden worden er geen felle bouwlampen op de tijdelijke kasten en het omliggende groen gericht, zodat de tijdelijke verblijfplaatsen niet aan verstoring onderhevig zijn.

5.8.4 Lichtverstoring in de gebruiksfase vermijden

Indien buitenverlichting en/of lantaarnpalen worden geplaatst, wordt voor kerkuilen- en vleermuisvriendelijke armaturen gekozen. Dit wil zeggen een rode of amberkleurige verlichting, waarvan de uitstraling aan de bovenzijde wordt afgeschermd. Voorbeelden van geschikte armaturen staan in **bijlage 7**.

5.8.5 Rooien begroeiing

Rooi niet onnodig en nooit wanneer er nesten in gebruik zijn of andere zorgplicht gerelateerde soorten of functies verstoord worden. De kans op broedgevallen van algemene broedvogelsoorten is het grootst tussen 15 maart en 15 juli. Laat dit echter altijd nog controleren door een ecooloog. De solitaire beuk, die voor de kerkuilen als roestplaats fungeert, wordt niet gekapt.

5.8.6 Controle aanwezigheid beschermde dieren

Er dient door (of onder begeleiding van) de ecooloog een controle plaats te vinden op aanwezigheid van marters en overige zorgplicht gerelateerde soorten en functies, indien gewervelde dieren of sporen (uitwerpselen of nesten) op de planlocatie worden aangetroffen en vooraf aan de volgende werkzaamheden:

- sloop- en graafwerkzaamheden in de kelders, kruipruimtes en direct rond het gebouw;
- het verwijderen van stapels stenen, plaatmateriaal en ruige begroeiing.

5.9 Resterende negatieve effecten

5.9.1 Zorgvuldig handelen

Ten grondslag aan elke activiteit, werkwijze en ingebruikname ligt het voorkomen van schade aan de soorten en hun populaties. Bij de uitvoering van het ecologisch onderzoek en het opstellen van de maatregelen zijn bestaande protocollen en richtlijnen gebruikt (Vleermuisprotocol en Kennisdocumenten). Gekozen is voor maatregelen, waarvan de effectiviteit voldoende bewezen of aannemelijk is. Dit geldt met name voor kerkuilen, gewone en ruige dwergvleermuis. Voor laatvlieger is ingezet op behoud van de bestaande verblijfplaatsen. Bovendien zijn er tijdens het gehele traject ecologen betrokken, zijn er voor beschermde soorten maatregelen opgesteld en wordt rekening gehouden met de zorgplicht.

5.9.2 Ecologisch werkprotocol opstellen

De bovengenoemde maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol opgenomen. Dit geldt ook voor de uitwerking van de Zorgplicht, maatregelen voor algemene broedvogelsoorten en voor soorten die onder een vrijstellingsregeling vallen. Een ecologisch werkprotocol bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Een overzicht van de ecologische knelpunten en bijbehorende maatregelen, gekoppeld aan een tijdsplanning, verdeeld over:
 - a. een hoofdstuk / pagina voor de uitvoerders in het veld (in de bouwkeet) en
 - b. een hoofdstuk / pagina voor de projectleiding.
 - c. een to-do-lijst voor de ecooloog.
2. Een logboek (tabelvorm) van relevante momenten als: start werkzaamheden, meldingen en controles.

Het effect van de werkzaamheden dient tijdens de uitvoering kritisch gevolgd te worden middels dit ecologisch werkprotocol. Op belangrijke momenten zullen de werkzaamheden ten uitvoering van de maatregelen worden begeleid door een ecooloog.

(bron: "Activiteitenplan voor ontheffing kerkuilen en vleermuizen Kloosterlaan 29 te Lage Vuursche" van oktober 2021)

Bijlage 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen

Tijdelijke nestkasten kerkuil

Als aanvulling op het Activiteitenplan worden ten aanzien van het type kerkuilkast alleen kasten toegepast die voldoen aan de afmetingen uit het Kennisdocument kerkuil. Dat wil zeggen dat het voorbeeld van waveka.nl - kerkuilbroedkast-nr-23 wel kan worden toegepast, maar de kasten van Vivara Pro niet. De afmetingen uit het Kennisdocument kerkuil worden vermeld in bijlage 6a van het Activiteitenplan.

Compenserende maatregelen laatvlieger

Solitaire laatvliegers zijn doorgaans flexibel als het gaat om de locatie van een zomerverblijfplaats: een kleine holle ruimte voldoet als snel qua omvang. Ze zijn daarbij minder kritisch op het binnenklimaat, aangezien ze in torpor kunnen gaan en vaak verhuizen. Ons inziens kunnen vleermuiskasten als tijdelijke voorziening worden ingezet voor laatvlieger. Uit eigen ervaring hebben we een voorbeeld van een project in Amstelveen, waar op 8 augustus 2019 een laatvlieger van een standaard tijdelijke vleermuiskast (ANS-kast) gebruikmaakte. Dit werd ontdekt toen de kast verplaatst werd en dus bezet bleek te zijn.

Aanvullend op de toe te passen tijdelijke vleermuiskasten zijn binnen een straal van 200 meter alternatieve verblijfplaatsen voor laatvlieger aanwezig in gebouwen met schuine panendaken, zoals aangegeven op de onderstaande kaart. In de directe omgeving zijn twee vergelijkbare gebouwen aanwezig. Het betreffen gebouwen in landgoedstijl met grote, hoge schuine daken met dakpannen, zie onderstaande kaart en foto's. Daarnaast kunnen de particuliere, vrijstaande woningen aan de Kloosterlaan als alternatieve verblijfplaatsen fungeren. De woningen hebben verschillende kapconstructies waarin openingen aanwezig zullen zijn, zoals achter gevelpannen, kieren bij nokvorsten, niet aansluitende loodslabbes (veel voorkomend!) rond schoorstenen en dergelijke.

Compenserende maatregelen vleermuizen

Voor de in het Activiteitenplan genoemde voorbeelden van Vivara Pro kunnen de volgende types gekozen worden:

- IB VL 05 Inbouwsteen Vleermuizen met te schakelen delen van IB VL 05
- IB VL 06 Inbouwsteen Vleermuizen met te schakelen delen van IB VL 07
- IB VL 08 Inbouwsteen Vleermuizen met te schakelen delen van IB VL 08

In het ecologisch werkprotocol dient te worden opgenomen op welke wijze de definitieve mitigatie (het inbouwen) wordt uitgewerkt en hoe op welke wijze de maatvoering van Kennisdocument gewone dwergvleermuis voldaan wordt.

De kraamkast wordt ingebouwd als extra voorziening en vormt daarmee een mooie 'plus'. De kraamkast is dus niet noodzakelijk en niet verplicht als definitieve mitigatie voor dit project. Harde eisen stellen we daarom niet. Wel sluiten we aan bij de voorwaarden uit het kennisdocument voor een kraamverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis.

Aanvullend worden de volgende maatregelen aan het Activiteiten toegevoegd:

- De inbouwkasten dienen zodanig geschakeld te worden dat een inhoud vergelijkbaar met een grote kraamkast (type C) van minimaal 80 cm hoog en 70 cm breed en minimaal 3 lagen diep ontstaat (zie pagina 31, Kennisdocument).
- Bij bedrijven als Vivara Pro, Waveka en Unitura kunnen passende inbouwstenen uitgekozen worden, waarbij een voorkeur bestaat voor inbouwstenen bestaande uit drie lagen.
- In het ecologisch werkprotocol dient te worden opgenomen op welke wijze de definitieve mitigatie (het inbouwen) wordt uitgewerkt en hoe op welke wijze de maatvoering van kennisdocument Gewone dwergvleermuis voldaan wordt.

(Bron: "beantwoording vragen aanvullende gegevens ontheffingaanvraag Kloosterlaan 29 te Lage Vuursche met zaaknummer Z-WNB-RI-REG-2021-1839" van 12 november 2021)